

Tevâzû mu toprakta çimlenmeden çürümek? Gurur mu; «Allah!» deyip dağlar gibi yürümek? (Seyrî) Allâh’a şirk koşmaktan sonra gelen en büyük günah, kibir günahıdır. Zira kibirde, büyüklenmek vardır. “Ben kazandım.”, “Ben şu makamdayım.”, “Ben, ben, ben…” diyerek, ulûhiyet makamına bir meydan okuma, onu görmezlikten gelme vardır. Hâlbuki büyüklenmeye lâyık tek varlık, sonsuz kudret ve azametin sahibi olan Allah -celle celâlühû-’dür. Onun için kibre aynı zamanda «gizli şirk» denilmiştir. Zenginliğinden, makamından, güzelliğinden dolayı kibirlenmek, büyüklenmek ne büyük günahtar! Tevâzu ise kul olmaktadır, kulluk şuurunda olmaktadır. Sevgili Peygamberimiz -sallâllâhu aleyhi ve sellem-; فَإنَّمَا أنَا عَبْدٌ. فَقُولُوا; عَبْدُاللّهِ وَرَسُولُهُ “Şüphesiz ki ben Allâh’ın kuluyum. Onun için bana; «Allâh’ın kulu ve Rasûlü deyin.»” [\[1\]](#) buyurarak kulluğun, peygamberlik makamından önce geldiğini vurgulamıştır. Unutmayalım ki o, önce kul sonra peygamberdir. Zira kulluk, en büyük şereftir. Hazret-i Mevlânâ bu durumu ne güzel dile getirir: Kul oldum ben kul oldum, Rabbimin kapısında bir vasıfsız kul oldum. Her esir mutluluğa kavuşur hür olunca, Bense onun kapısında kul olmaktan mutluyum. Bu sebeple tevâzu, hiçliğini idrak etmektir. Çünkü hiçlik, kulluğun ilk adımıdır. İlâhî kudret ve azamet karşısında hiçliğini ve yokluğunu bilmek ile başlar kulluk. Hazret-i Mevlânâ; “Ey Hak aşığı! Eğer ahmak değilsen, Hakk’ın huzûruna yokluk götür.” diyor. Onun için mü’min, ömrü boyunca yokluk ve hiçlik halinde bir kulluk sergilemeye çalışmalıdır. Onun için önce hiçliğini kabul edeceksin. «Ene» demeyi yanı «ben» demeyi bırakacaksın. Ondan sonra gösteriş yapmadan namaz kılacaksın, hiçliğini kabul edip; «Benim malım» demeden hayır yapacaksın. Bu anlamda tevâzu, aradan «ben»i çikarmaktır. Âriflerin hikmetli bir sözü vardır: Sen çikinci aradan, Kalır seni Yaradan! Hazret-i Mevlânâ benliğini aradan çikarana şöyle seslenir: “Ey nefsindeki benliği alt eden kişi! Gel, içeri gir. Sen, artık bahçedeki dikenler gibi gülün ziddi değilsin! Sen güllerere şâh olansın!” Onun için «ben» demek -Allah korusun- kaybettirir. Ama «hîç» demek kazandırır. Bu bakımdan kibir, huzurdan seni kovdurur, tevâzu ise seni huzura yaklaşır, huzura kavuşturur. Şeytan; قَالَ مَا مَنَعَكَ اَلاَّ تَسْجُدَ اِذْ اَمَرْتُكَ قَالَ اَنَا

خَيْرٌ
مِنْهُ
خَلَقْتَنِى
مِنْ نَارٍ
وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ “Ben
ondan hayırıyorum. Çünkü beni ateşten yarattın. Onu ise çamurdan
yarattın.”[2] diyerek Âdem -aleyhisselâm-’a karşı kibirlendi ve
Hakk’in huzûrundan kovuldu, cehenneme ürüklendi. Âdem
-aleyhisselâm- ise acziyetini idrak edip senelerce tövbe etti, gözyaşı
döktü ve sonunda huzûra kabul edildi, huzura kavuştu. İşte kibir insanı cennetten
uzaklaştırır, tevâzu ise insanı cennet bahçelerinde dolaştırır. Sevgili Peygamberimiz
-sallâllâhu aleyhi ve sellem-; لا
يَدْخُلُ
الْجَنَّةَ
مَنْ كَانَ في
قَلْبِهِ
مِثْقَالُ
ذَرَّةٍ مِنْ
كِبْرٍ “Kalbinde zerre miktarı kibir bulunan
kimse cennete giremez.” buyurmaktadır.[3] Buna göre kibir, bizi cennetten mahrum
bırakan bir günahtır. Kibir, hakikati inkâr etmektir, tevâzu ise hakkı teslim
etmektir. Meselâ zenginliğinden dolayı kibirlenen kişi; kendisine o zenginliği lutfeden Rabbini
unutup onları, kendi gücüyle elde ettiği varlıklar olarak görme
nankörlüğünde bulunmaktadır. Böyelikle hak ve hakikatin
üstünü örtmektedir. Mütevâzı olan mü’min ise
sahip olduğu bütün nimetlerin asıl sahibi olarak Rabbini görmekte,
şükür duyguları içinde hakkı teslim etmektedir. Kibir; kalbin
mühürlenmesidir, tevâzu ise kalbin inşirâhidir. Cenâb-i Hak
âyet-i kerîmede şöyle buyurmaktadır:
يَطْبَعُ
اللهُ عَلَى
كُلِّ قَلْبِ
مُتَكَبِّرٍ
جَبَّارٍ “Allah,
büyük taslayan her zorbanın kalbini mühürler.”[4] Kendini
yok bildiği için, benlikten sıyrıldığından dolayı tevâzu gösteren müminin
kalbinde bir mutluluk, bir inşirah oluşur. Kibir haddi aşmaktadır. Ama tevâzu sınırla kalmaktır.
Tevâzu haddini bilmektir, acziyetini itiraf etmektir. Bir gün Allah Rasûlü
-sallâllâhu aleyhi ve sellem- ashâbının arasından ayağa kalkarak şöyle
buyurmuştu: “Allah bana, mütevâzı olup birbirinize karşı
övünmemenizi ve birbirinize karşı haddi aşan davranışlarda bulunmamanızı
vahyetti.” (Müslim, Cennet, 64) Mü’min her şeye olduğu gibi
tevâzuda da aşırıya kaçmamalı, zillete düşmemelidir. Zira zillet de haddi
aşmaktadır, meşrûsınrların dışına çıkmaktır. Mü’min, insanlık şerefini ve
İslâm’in izzetini muhafaza etmek durumundadır. Ayrıca tevâzuda aşırıya
gitmek, zillet olduğu gibi bazen de insanı Allah korusun kibre götürebilir. Burada kibirle
zillet arasında çok hassas bir denge söz konusudur. Bu dengeyi Rabbimiz

aynı şekilde güm;ñüml;lden, kibri, hasedi ve hırsı bertaraf etmek de zarurîdir.” Zira kibir çirkin bir ahlâktır, tevâzu ise guum;zel bir ahlâktır. En guum;zel ahlâkın sahibi olan Efendimiz -sallâllâhu aleyhi ve sellem-, tevâzu ahlâkının da zirvesindeydi. Mekke fethedildiğinde en guum;çlü olduğu zamanda bile kendisine onca zulmü yapan insanları affetmiş, karşısında titreyen insanlara şu hikmetli sözü söylemiştir:

فَإنِّى
لَسْتُ
بِمَلِكٍ
إنَّمَا أنَا
ابْنُ
امْرَأةٍ
تَأكُلُ
الْقَدِيدَ
“Sakin ol! Ben bir kral değilim. (Guum;neşte) kurutulmuş et yiyen bir kadının oğluyum.” [\[8\]](#) Yine o, âdemoğlunun ve Rasûllerin efendisi olduğunu söylerken hemen sözünün arkasından; “Lâ fahre! / Övünmek yok!” [\[9\]](#) diyerek büyük bir tevâzu örneği göstemiştir. Kibir hastalıktır, zillet de hastalıktır. İşte bu hastalıkların ilâci tevâzudur. Kibirli olan sevilmez, mütevâzı olan ise sevılır. Yüce Rabbimiz şöyel buyurur: اِنَّ
اللهَ لاَ
يُحِبُّ مَنْ
كَانَ
مُخْتَالاً
فَخُورًا “Allah kendini beğenmiş ve daima böbürlenip duran kimseyi sevmez.” (en-Nisâ, 4/36) Kibir alçalma ve aşağılara düşmek; tevâzu ise yücelik ve yükseliştir. Dışarıdan bakıldığındaki kibirlenenin büyükleniyor gibi bir hâli vardır. Tevâzu gösteren de küçülüyor gibi bir hâldedir. Ama işin özüne bakıldığındaki Allah katındaki duruma bakıldığındaki kibirlenen kibri yüzünden alçaldıkça alçalır, mütevâzı olan da tevâzuu sebebiyle yüceldikçe yücelir. Kibirlinin sonunun ne olacağını Sevgili Peygamberimiz -sallâllâhu aleyhi ve sellem- bize şöyel haber vermektedir: يُحْشَرُ
الْمُتَكَبِّرُونَ
أمْثَالَ
الذَّرِّ
يَوْمَ
الْقِيَامَةِ،
يُغْشَاهُمُ
الذُّلُّ منْ
كُلِّ
مَكَانٍ، "Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Kiyamet günü, mütekebbirler küçük karıncalar gibi haşrolunurlar. Onları her yönden zillet

bürümüştür.[10] Görüldüğü gibi dünyada iken «dağları ben yarattım» edasıyla dolaşan kibirli insanlar, mahşer günü geldiğinde küçüldükçe küçülecekler. Alçak gönüllü olanlar ise yüceldikçe yücelecekler. Zira Fahr-i Kâinât Efendimiz -sallâllâhu aleyhi ve sellem-, şöyle buyurmaktadır: “Allah için tevâzu gösteren kişiyi Allah ancak yüceltir.”[11] Onun için mürsquo;minler olarak, eğer Rabbimizin katında bir değerimizin olmasını istiyorsak mütevâzı olmalıyız. Rabbimiz’in; وَلاَ تَمْشِ فِى اْلاَرْضِ مَرَحًا “Yeryüzünde böbürlenerek dolaşma!”[12] ikazına kulak verip; وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى اْلاَرْضِ هَوْنًا وَاِذَا خَاَطَبَهُمُ الْجَاهِلُوا سَلاَمًا “Rahmân’ın kulları, yeryüzünde vakar ve tevâzu ile yürüyen kimselerdir. Cahiller onlara lâf attıkları zaman; «Selâm!» der (geçer)ler.”[13] tavsiyesine uymalıyız. Ve alçak gönüllü olmanın neticesi: وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ اَلَّذِينَ اِذَا ذُكِرَ اللهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِ ينَ عَلَى مَا اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِ ى الصَّلَوةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ “…Alçak gönüllü kimseleri müjdele! Onlar; Allah anıldığı zaman kalpleri ürperen, başlarına gelen (musibet)lere sabreden, namazı dosdoğru kılan ve

kendilerine rızık olarak verdiklerimizden Allah yolunda harcayan kimselerdir.”[\[14\]](#) Demek ki muuml;’min; muuml;tevâzı olunca yani aczietini itiraf edip kendini ve haddini bilince, Cenâb-ı Hak ona lütüflarda bulunuyor: Muuml;tevâzı olan muuml;’minin kalbi, hassasiyet kesbediyor, musibetler karşısında sabırlı oluyor. Muuml;tevâzı olan muuml;’min, sınırda kalıp haddini bildiği için, hakkı teslim ettiği için namazı yasak savma kabîlinde değil dosdoğru, hakkını vererek kılıyor. Yine; «Asıl sahibi Rabbim’dir.» diyerek; «Ben kazandım, benim!» demeden, O’nun rızık olarak verdiklerinden gönül hoşnutluğuyla infak ediyor. Ve böyelce muuml;’min; kul olduğunu, âciz olduğunu; dolayısıyla insanlara karşı üstünlük taslamanın hiçbir anlam ve yerinin olmadığını, eğer bir üstünlük söz konusu olacaksa bunun da ancak Rabbimiz’in belirttiği gibi takvâ ile olacağını idrak eder.[\[15\]](#) Onun için kibir, gurur, enâniyet gibi hastalıkları kalbimizden söküp atmalı, yerine mahfiyet, hiçlik, tevâzu ve takvâ gibi kalbe şifâ olan hususları yerleştirmeliyiz. Rabbimiz; bizleri kibir ve gururdan, enâniyetten muhafaza eylesin. Rabbimiz, bizleri hiçliğini ve aczietini idrak edip gerçek anlamda kulluk şuurunda olanlardan eylesin. Rabbimiz; bizlere tevâzu, yokluk, hiçlik, vakar ve kemâliyet ahlâkı içerisinde bir hayat sürmeysi nasip ve muuml;yesser eylesin. Âmîn…   Not: Bu vaaz Yard. Doç. Dr. Mustafa CANLI Yüzaki Dergisi Kasım2015 Sayısındaki Makalesinden hazırlanmıştır.

  [\[1\]](#) Buhârî, Enbiyâ, 48 [\[2\]](#) el-A‘râf, 7/12 [\[3\]](#) Müslim, &lcirc;mân, 147 [\[4\]](#) el-Mü’min, 40/35 [\[5\]](#) el-Mâide, 5/54 [\[6\]](#) Fetih , 48/29 [\[7\]](#)Tirmizî, Birr, 61 [\[8\]](#) İbn-i Mâce, Et‘ime, □□30 [\[9\]](#) Dârimî, Mukaddime, 8 [\[10\]](#) İbrahim Canan, □□Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 15/28. [\[11\]](#) Müslim, Birr, 69 [\[12\]](#) el-Isrâ, 17/37 [\[13\]](#) el-Furkān, 25/63 [\[14\]](#) el-Hac, 22/34-35 [\[15\]](#) el-Hucurât, 49/14

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)